

2009-11-18

Rapport
**Inventering
och elfiske
Forsnacken**

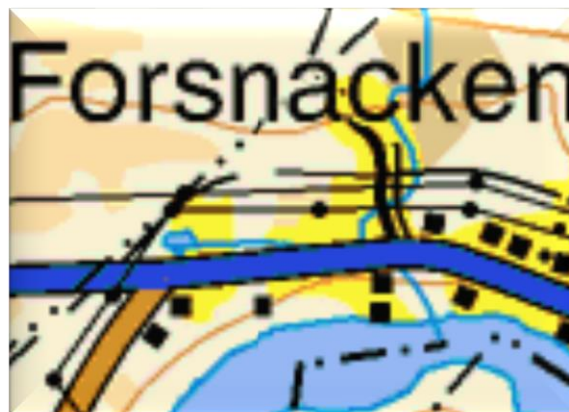
*Tina Hedlund
Aquanord*

Bakgrund och syfte

Enligt Karl-Gunnar Jonsson i Slussfors utgör vägtrumman under E12'an i Forsnacken ett vandringshinder för fisken i bäcken. Aquanord fick därför i uppdrag att som en del av Storumans kommuns fiskevårdsplan inventera bäcken, samt att utföra ett elfiske för att undersöka fiskbeståndet.

Figur 1. Karta över bäcken i Forsnacken.

Figur 2. Förstorad karta över bäckens sträckning genom byn.

Resultat

Inventering Forsnacken

Inventeringen utfördes 2009-07-20 från strax uppströms E12'an och ner till Storumansjön. Vid inventeringstillfället rådde lågvatten i bäcken även om vattenståndet i området inte var lika lågt som under de extremt torra somrarna 2007 och 2008.

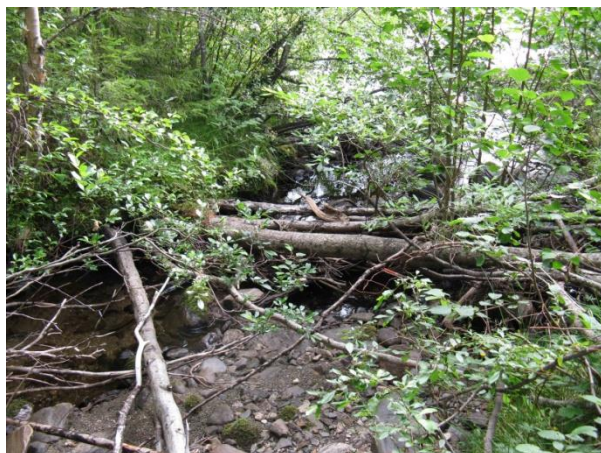
Figur 3. Vy uppströms E12'an.

Figur 4. Vy strax nedströms E12'an.

Bäcken i Forsmark var en fin bäck med lumrig växtlighet längs stränderna och mycket beskuggning och överhäng från omgivande träd. Bäcken var orensad och hade bitvis mycket gott om död ved i fåran (figur 5). Ungefär halvvägs mellan E12'an och Storumansjön hade en

stor mängd ved anhopats under en övervuxen broliknande konstruktion, vilket nästan skapade ett vandringshinder för fisk (figur 6). Bäckens såg ut att vara ett bra lek- och uppväxtområde för öring då det fanns gott om lekgrus och ståndplatser för mindre individer (mellan 0+ och 2+), dvs. årsyngel och upp till tresomrig fisk.

Figur 5. Ansamling av död ved.

Figur 6. Övervuxen bro vid vilken ved har fastnat och nästan bildat ett vandringshinder.

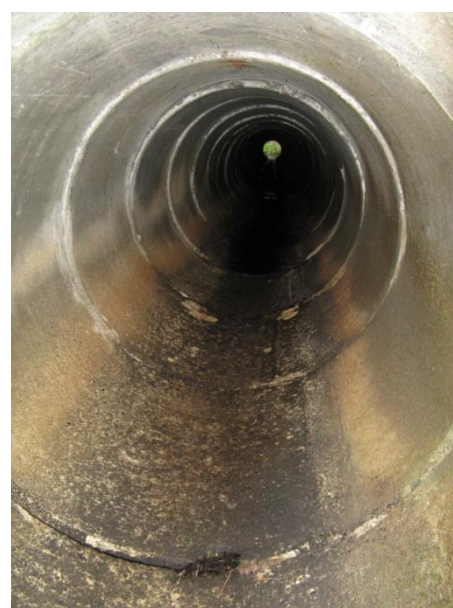
Det fanns dock ett stort problem i bäcken. Passagen under E12 utgjordes av två parallella rör av cementringar (figur 7) varav det västra låg något högre än det östra och därför var torrlagt vid inventeringstillfället pga. lågvattnet i bäcken. Det var dock det östra röret som utgjorde problemet. Röret skapade ett vandringshinder för fisk vid låga vattenflöden eftersom cementringarna hade glidit isär uppskattningsvis sju meter in under E12, från nedströmssidan räknat, vilket fick vattnet att rinna ut under själva trumman (figur 8 och 9).

Figur 7. Uppströmssidan om E12.

Figur 8. Uppströmssidan om den östra trumman, vatten rinner in.

Figur 9. Nedströmssidan om den östra trumman, inget vatten rinner ut genom trumman.

Elfiske

Figur 10. Elfiskelokalen i bäcken i Forsnacken.

Eftersom det vid inventeringen påträffades fisk nedströms E12'an, som dock inte tog sig längre upp efter bäcken då trummorna var torrlagda, kunde det fastslås att det fanns ett fiskbestånd i nedre delen av bäcken. Det planerade elfisket utfördes därför på uppströmssidan om E12'an för att undersöka om det även fanns ett fiskbestånd på denna sida om vägen. Elfisket utfördes således 2009-07-30 strax uppströms E12. Under tiodagarsperioden mellan inventeringen och elfisket hade det dock regnat kraftigt i området, varför det vid elfisketillfället inte längre var lågvatten (jämför figur 3 och 10) och trummorna inte heller utgjorde vandringshinder för fisk.

Elfiskelokalen var 46 meter lång, 2,5 meter bred och beskuggades till största delen av de alar som hängde över bäcken (figur 10). Bottensubstratet bestod av sten och mindre block med inslag av sand och grus och var mycket lämpat som lekområde. Djupet uppgick som mest till 0,5 meter medan medeldjupet låg på 0,2 meter då lokalen var relativt flack och grund. Elfiskeresultatet visade att det, trots att vägtrumorna utgjorde partiella vandringshinder, fanns relativt höga tätheter av fisk i bäcken. Fiskbeståndet bestod dock inte som förväntat av öring utan utgjordes istället av bäckröding (figur 11) och elritsa.

Figur 11. Bäckröding.

Tabell 1. Elfiskeresultat.

	Antal fångade individer	Individtäthet, beräknat antal/100m ² .
Bäckröding 0+	5	5,2
Bäckröding >0+	16	17,4
Elritsa	1	1,0

Sammanfattning

Bäcken i Forsmark är en mycket fin bäck med mycket överhäng och beskuggning från den lummiga vegetationen längs fåran och som innehar ett bestånd av bäckröding och en del elritsa. Vägtrumman under E12 utgör dock vandringshinder vid lågvatten eftersom betongringarna glidit isär så att vattnet underminerar trummorna. Den nedre delen av trummorna blir därmed helt torrlagda vid lågvatten i bäcken. Trots det partiella vandringshindret finns det dock fisk på båda sidorna om vägen.

Vägtrumorna bör åtgärdas, både för att förbättra möjligheterna till fiskvandring i bäcken men framförallt för att undvika att E12'an undermineras.